

**Informácia z 24. zasadnutia
Výboru pre deti a mládež Rady vlády Slovenskej republiky
pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

4. mája 2021, 9.00 h., (online zasadnutie)

Výbor pre deti a mládež zasadal kvôli vážnej epidemiologickej situácii opäť zasadal po druhýkrát online formou.

➤ **kontrola uznášaniaschopnosti výboru**

Pri kontrole uznášaniaschopnosti výboru hneď v úvode zasadnutia bolo online pripojených 22/30 členov výboru s hlasovacích právom, nakoľko podľa čl. 8 ods. 4 Štatútu výboru je výbor spôsobilý zasadať a uznávať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov, výbor bol počas celého zasadnutia uznášaniaschopný.

24. zasadnutie Výboru pre deti a mládež viedla v zmysle čl. 6 ods. 2 Štatútu Výboru pre deti a mládež generálna riaditeľka Sekcie rodinnej politiky MPSVR SR Anna Verešiová.

➤ **schválenie návrhu programu zasadnutia**

Po otvorení zasadnutia a kontrole uznášaniaschopnosti výboru sa schvaľoval program 24. zasadnutia výboru. Členovia výboru dostali priestor na uplatnenie pripomienok k programu. Nikto z pripojených účastníkov nemal pripomienky k navrhovanému programu a nikto nenavrhol doplnenie do bodu Rôzne. Program bol jednomyseľne schválený.

Členovia výboru boli oboznámení so skutočnosťou, že všetky body programu majú informatívny charakter a budú podané ústne priamo na zasadnutí výboru. K bodu 3, 4 a 8 programu zasadnutia výboru boli vopred zaslané členom výboru podkladové materiály.

➤ **Informácia Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch o príprave informácie o naplňaní strategických cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím za obdobie 1. apríl 2020- 31. marec 2021**

Bod uviedla riaditeľka Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch Mária Vargová.

Prítomných informovala o príprave informácie o naplňaní strategických cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím za obdobie 1. apríl 2020- 31. marec 2021, a to o:

- Strategickom ciele 1 / Vytvorenie národného koordinačného rámca pre riešenie násilia páchaného na deťoch
- Strategickom ciele 2 / Zabezpečiť systematické monitorovanie a hodnotenie systémov ochrany detí pred násilím
- Strategickom ciele 3 / Predchádzanie inštitucionálnemu a systémovému porušovaniu práv dieťaťa
- Strategickom ciele 4 / Zabezpečenie profesionality a kvality výkonu politik
- Strategickom ciele 5 / Zvyšovanie informovanosti o problematike násilia páchaného na deťoch.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR k Národnej Stratégii deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti**

Uvedený bod uviedla riaditeľka odboru stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny MPSVR SR Ivana Mrázková.

Prítomných informovala, že smerovanie procesu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike určila v roku 2011 Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (ďalej len „stratégia“), ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 761/2011 zo dňa 30. novembra 2011. Konkrétne opatrenia na plnenie cieľov stratégie boli priebežne hodnotené a informácia o ich plnení bola predkladaná na rokovanie vlády SR každoročne k 31. decembru.

Po desiatich rokoch platnosti aktuálnej stratégie rezort práce pristúpil k aktualizácii jej opatrení. Vzhľadom na veľký rozsah potrebných zmien v tomto dokumente nakoniec pripravil nový materiál - Národnú stratégiu deinštitucionalizácie. Vychádza zo stále aktuálnej potreby naplňania medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky a v rámci dlhodobého cieľa, ktorý preberá zo Stratégie deinštitucionalizácie z roku 2011, stanovuje nové strednodobé ciele, ktoré reflektujú na súčasný stav procesu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti.

Národná stratégia je úzko prepojená s ďalšími strategickými materiálmi, ako napríklad Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030.

Stratégia sa o. i. zameriava aj na akútnu potrebu vytvorenia nového systému posudkovej činnosti v sociálnej oblasti a zefektívnenie viaczdrojového financovania komunitných služieb a opatrení na komunitnej úrovni. Zároveň ráta s vytvorením nového systému inšpekcie v oblasti sociálnych vecí. Tieto zmeny sú súčasťou pripravovaných reforiem MPSVR SR v oblasti sociálnych služieb.

Členov výboru informovala, že dňa 28. apríla 2021 bola Vládou Slovenskej republiky uvedená stratégia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR schválená.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR k vyhodnoteniu naplňania cieľov Stratégie SR pre mládež na roky 2014-2020 a k príprave novej Stratégie pre mládež na roky 2021-2028**

Informáciu spolu s prezentáciou uviedla Miroslava Dujičová, tajomníčka medzirezortnej pracovnej skupiny pre štátnu politiku v oblasti mládeže, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Prítomných informovala o vyhodnotení naplňania cieľov Stratégie SR pre mládež na roky 2014-2020, ktorej termín odpočtu vyhodnotenia bol posunutý z apríla 2021 na september 2021.

Ďalej informovala o prehľade aktivít tvorby stratégie SR pre mládež k 15. 04. 2021, základných oblastiach stratégie SR pre mládež, o desiatich prioritných oblastiach, ktoré sú vzájomne prepojené; taktiež o strategických cieľoch, všeobecných indikátoroch a ďalších plánovaných aktivitách tvorby stratégie SR pre mládež na roky 2021-2028, ako aj o krokoch po prijatí stratégie v roku 2021.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Komisarčky pre deti na tému „Školopovinné deti a pandémia“**

Informáciu uviedla komisárka pre deti Viera Tomanová, ktorá prítomných členov výboru bližšie informovala o téme „Školopovinných detí a a pandémii“, o nepriaznivých vplyvoch pandemických opatrení na žiakov základných a stredných škôl podrobnejšie opísaných v Správe o činnosti komisárky pre deti za rok 2020.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Informácia Komisarčky pre deti na tému „Problémy spojené so zabezpečením práva na zdravie detí s duševnými chorobami“**

Informáciu uviedla komisárka pre deti Viera Tomanová, ktorá členom výboru priblížila tému „Problémov spojených so zabezpečením práva na zdravie detí s duševnými chorobami“ opísanú v Správe o činnosti komisárky pre deti za rok 2020.

Nakoľko boli Výboru pre deti a mládež tesne pred jeho zasadnutím zaslané návrhy uznesení komisárky pre deti Viery Tomanovej v súvislosti s problémami spojenými s dopadmi pandemických opatrení na žiakov základných a stredných škôl (BOD 5) a problémami spojenými so zabezpečením práva na zdravie detí s duševnými poruchami (BOD 6) a s uvedenými návrhmi uznesení sa členovia výboru nemali možnosť oboznámiť ešte pred zasadnutím výboru, bolo navrhnuté a odsúhlasené členmi výboru, že návrhy uznesení sa odhlasujú prostredníctvom procedúry per rollam a následne až potom bude možné predložiť návrhy uznesení na najbližšie rokovanie Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Tajomník Výboru pre deti a mládež následne zabezpečí sprotredkovanie procedúry per rollam k navrhovaným uzneseniam.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Podnet členky z komory za mimovládne neziskové organizácie Zuzany Čáčovej z Nadácie otvorenej spoločnosti vo veci informácie plnenia záväzku 5 % záruk pre deti (5% Child Guarantee) a jej zabezpečenia v rámci pripravovaného nového programového obdobia na roky 2021-2027**

Riaditeľ odboru programovania a hodnotenia Viliam Michalovič z MPSVR SR prítomných informoval o pripravovanom novom programovom období na roky 2021-2027, ako bude k nemu Slovenská republika pristupovať pri programovaní obdobia na roky 2021-2027. Uviedol, že koncom apríla 2021 Vláda Slovenskej republiky vzala na vedomie informatívny materiál, ktorý pripravilo Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ohľadom stavu prípravy partnerskej dohody SR na roky 2021-2027. Návrh partnerskej dohody vyplýva z návrhov európskej legislatívy, ktorej účinnosť sa predpokladá od júna 2021, po tomto termíne bude možné oficiálne negociovat' s Európskou komisiou ciele politiky súdržnosti pre budúce obdobie, ktoré sú momentálne zosumarizované do piatich oblastí. Jednou z nich je aj oblasť, ktorá sa dotýka sociálnejšej a inkluzívnejšej Európy prostredníctvom európskeho piliera sociálnych práv, ktorá je relevantná a je predmetom záujmu členov Výboru pre deti a mládež.

Podkladom pre stanovenie priorít pre partnerskú dohodu pre budúce programové obdobie boli informácie, ktoré Európska komisia uviedla v Správe o Slovensku za rok 2019. Priority boli identifikované použitím partnerského prístupu k identifikácii priorít za účasti rôznych partnerov.

Vláda Slovenskej republiky rokovala aj o návrhoch, aby sa jednotlivé alokácie v rámci flexibility, ktorú umožňuje európska legislatíva zmenili. Členom výboru v tejto veci poskytol detailnejšie informácie.

V rámci uvedeného bodu programu členov výboru informovala aj Emília Briššová z odboru medzinárodných vzťahov a európskych záležitostí z MPSVR SR.

Európska Komisia zverejnila 24/3/2021 dve komplementárne iniciatívy na zabezpečenie práv dieťaťa: Oznámenie o Stratégii práv dieťaťa (Stratégia) a návrh Odporúčania Rady, ktorým sa zakladá záruka pre dieťa (Odporúčanie).

Napriek bezprecedentnej ochrane, ktorú dnes deti v EÚ majú, ešte stále prichádza k častému násiliu, ich socio-ekonomickému vylúčeniu, diskriminácii, či nedostatočnému zohľadneniu ich záujmov. Pandémia COVID-19 prehĺbila existujúce a priniesla nové problémy: cyber-šikana a online násilie, zvýšené domáce násilie, problémy s dištančným vzdelávaním, ktoré dopadajú mimoriadne ťažko na deti so špeciálnymi potrebami, chýbajúce internetové pripojenie pre deti v marginalizovaných komunitách a odľahlých regiónoch.

Na pozadí skutočnosti, že v roku 2019 žilo v EÚ takmer 18 miliónov detí (22,2%) v domácnostiach s rizikom chudoby alebo sociálneho vylúčenia, prekladá Európska komisia návrh odporúčania, ktorým chce pomôcť adresovať medzigeneračne prenášané znevýhodnenie a chudobu detí.

Cieľom odporúčania je predchádzať sociálnemu vylúčeniu, má pomôcť členským štátom v ich úsilí o zaručenie prístupu ku kvalitným kľúčovým službám pre deti v núdzi.

Odporúčanie vyzýva členské štáty, aby zaručili deťom v núdzi účinný a bezplatný prístup k vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, vzdelávaniu a školským aktivitám, aspoň k jednému zdravému jedlu každý školský deň a k zdravotnej starostlivosti. Okrem toho by deti v núdzi mali mať prístup k zdravej výžive a primeranému bývaniu.

Do šiestich mesiacov od prijatia tohto odporúčania by mali členské štáty Komisii predložiť Národné akčné plány na obdobie do roku 2030 na vykonávanie odporúčania, pričom zohľadnia vnútroštátne, regionálne a miestne okolnosti.

Členské štáty by mali vymenovať národného koordinátora záruky pre deti, ktorý bude mať primerané zdroje a mandát, umožňujúce účinnú koordináciu a monitorovanie vykonávania odporúčania.

Na vykonávanie Európskej záruky pre deti by sa mali použiť prostriedky ESF+, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, InvestEU, The Recovery and Resilience Facility (Nástroja na obnovu a odolnosť).

Predmetné odporúčanie je momentálne prerokovávané na Pracovnej skupine pre sociálne otázky (PSSO). Následne by malo byť predložené na schválenie na Radu EÚ pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO).

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

- **Informácia člena z komory za mimovládne neziskové organizácie Jozefa Mikloška zo Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar k problematike vynímania a umiestňovania detí z vlastných rodín na Slovensku**

Informáciu spolu s prezentáciou uviedol Jozef Mikloško, člen výboru z komory za mimovládne neziskové organizácie zo Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar.

V rámci prezentácie bližšie informoval o vysoko aktuálnej téme vynímania a umiestňovania detí z vlastných rodín.

Generálna riaditeľka Sekcie rodinnej politiky MPSVR SR Anna Verešová, ktorá viedla zasadnutie, prítomných informovala, že s problematikou vynímania detí z biologických rodín sa zaoberajú aj na pracovných skupinách MPSVR SR, ktoré sa skladajú zo zástupcov štátnej, verejnej správy ako aj z mimovládneho sektora.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou.

➤ **Rôzne**

V rámci bodu rôzne vystúpil Tibor Škrabský z Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. K informácii Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR k vyhodnoteniu napĺňania cieľov Stratégie SR pre mládež na roky 2014-2020 a k príprave novej Stratégie pre mládež na roky 2021-2028 uviedol, že aj zástupcovia Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity sú členmi pracovnej skupiny k spomenutej stratégii.

Na položenú otázku p. Čačovej z Nadácie otvorenej spoločnosti aké je prepojenie stratégie mládeže a stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030, ktorá bola schválená vládou SR dňa 7. apríla 2021, poznamenal, že sa ich stratégia taktiež zameriava na jednotlivé problémové oblasti, kde sú zahrnutí mladí ľudia. Podotkol, že by veľmi privítali a budú veľmi radi, ak by boli intenzívnejšie zapojení do prípravy konkrétnych opatrení voči mladej populácii, hlavne aj z marginalizovaných rómskych komunít, ktorá je pre nich veľmi dôležitou cieľovou skupinou.

Na záver zasadnutia generálna riaditeľka Sekcie rodinnej politiky MPSVR SR Anna Verešová poďakovala prítomným za ich príspevky a uzavrela zasadnutie výboru.

Schválila, dňa 11. mája 2021

Mgr. Anna Verešová v. r.
generálna riaditeľka
Sekcia rodinnej politiky
predsedajúca zasadnutiu
Výboru pre deti a mládež